

WYBÓR BIEGŁEGO REWIDENTA – NOWE REGULACJE

Joanna Dadacz
Dyrektor
Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej
Ministerstwo Finansów

7 marca 2018 roku

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 44 24
fax :+48 22 694 32 60

www.mf.gov.pl

Zmiany wynikają z:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) - „**Rozporządzenie UE nr 537/2014**”, „**Rozporządzenie**”
- Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089, z późn. zm.) – „**Ustawa o biegłych rewidentach**”, „**uobr**”, która *stanowi implementację* do polskiego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2006/43/WE zmienionej dyrektywą 2014/56/UE* oraz służy stosowaniu *Rozporządzenia UE nr 537/2014*

Daty wejścia w życie i stosowania nowych przepisów

- Przepisy Rozporządzenia UE nr 537/2014 weszły w życie (ang. enter into force on) **z dniem 16 czerwca 2014 roku.**
- Przepisy Rozporządzenia UE nr 537/2014 stosuje się (ang. shall apply from) po 16 czerwca 2016 roku czyli **od 17 czerwca 2016 roku** (dwa lata po wejściu przepisów w życie) – tj. mają one zastosowanie do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się po 16 czerwca 2016 roku.
- Przepisy ustawy o biegłych rewidentach oraz ustawy o rachunkowości w brzmieniu nadanym ustawą o biegłych rewidentach **weszły w życie z dniem 21 czerwca 2017 roku** i co do zasady stosuje się je **do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 16 czerwca 2016 r.**

Szczegółne warunki przeprowadzania badań ustawowych JZP

- Obowiązkowa rotacja firmy audytorskiej
- Obowiązkowa rotacja kluczowego biegłego rewidenta
- „Czarna lista” usług zabronionych
- „Rozszerzona czarna lista” usług zabronionych
- „Biała lista” usług dozwolonych
- Obowiązek powołania Komitetu Audytu o wymaganym przez uobr składzie i nowy zakres zadań realizowanych przez KA w zakresie badania sprawozdań finansowych
- Nowe wymogi dotyczące wyboru firmy audytorskiej (odpowiednia procedura wyboru FA, polityka świadczenia usług dodatkowych, zgoda KA na świadczenie usług dodatkowych)

Obowiązkowa rotacja firmy audytorskiej (ORFA)

Przed wejściem w życie uobr

Art. 17 ust. 1 Rozporządzenia:

Minimalny okres trwania zlecenia badania wynosi:

co najmniej 1 rok

Zlecenie może być odnawiane

Art. 17 ust. 1 Rozporządzenia:

Maksymalny okres trwania zleceń badań ustawowych wynosi

nie dłużej niż 10 lat

Art. 17 ust. 3 Rozporządzenia:

Karencja 4 lata

Art. 41 Rozporządzenia:

Przepisy przejściowe do wymogu obowiązkowej rotacji firmy audytorskiej

Po wejściu w życie uobr

Art. 66 ust. 5 uor:

Pierwsza umowa o badanie ustawowe zawierana jest na okres

co najmniej dwuletni

Zlecenie może być odnawiane na co najmniej dwuletni okres

Art. 134 ust. 1 uobr:

Maksymalny okres trwania zleceń badań ustawowych wynosi

nie dłużej niż 5 lat

Art. 17 ust. 3 Rozporządzenia:

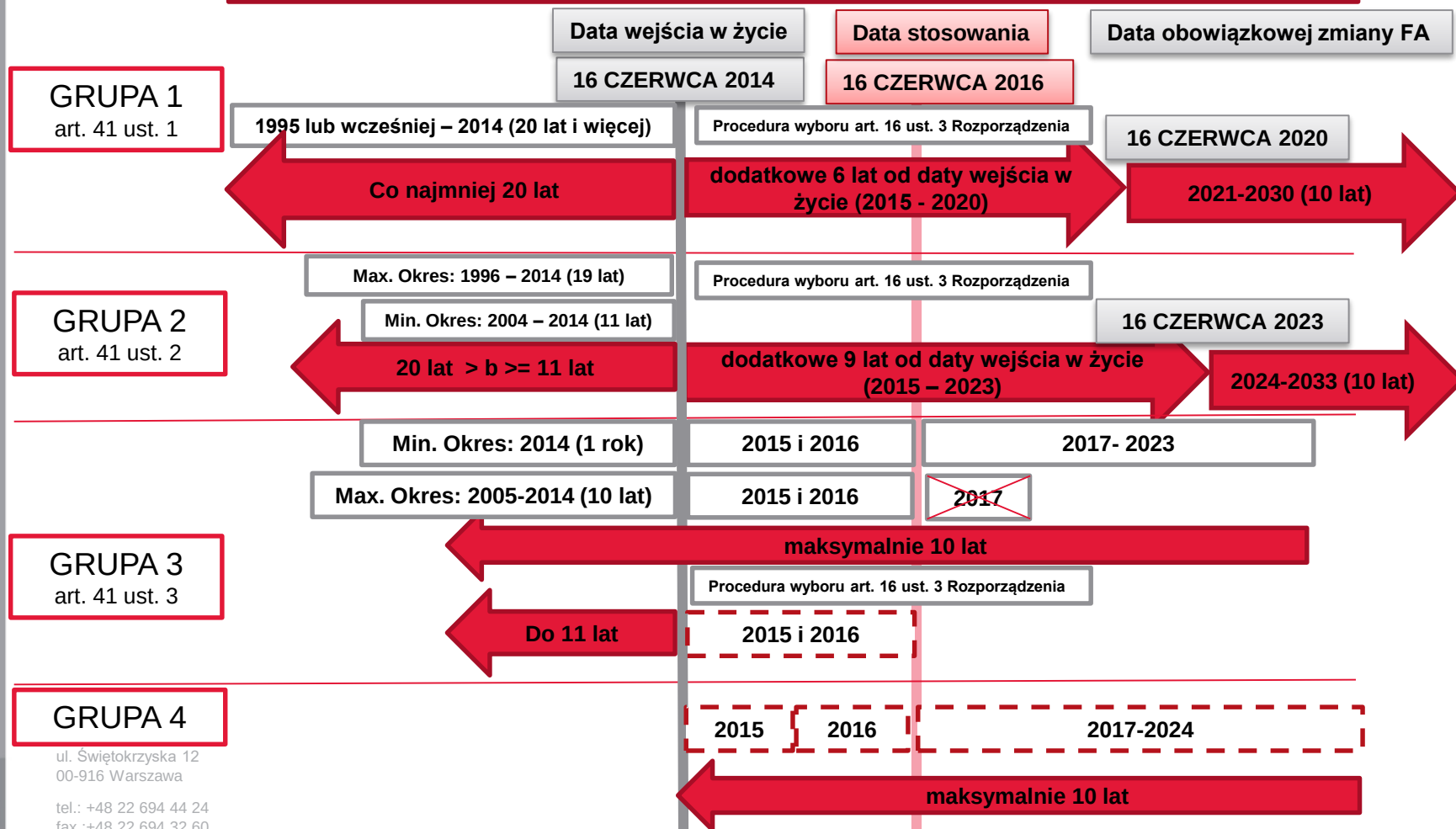
Karencja 4 lata

Art. 41 Rozporządzenia i art. 284 ust. 2 uobr:

Przepisy przejściowe do wymogu obowiązkowej rotacji firmy audytorskiej

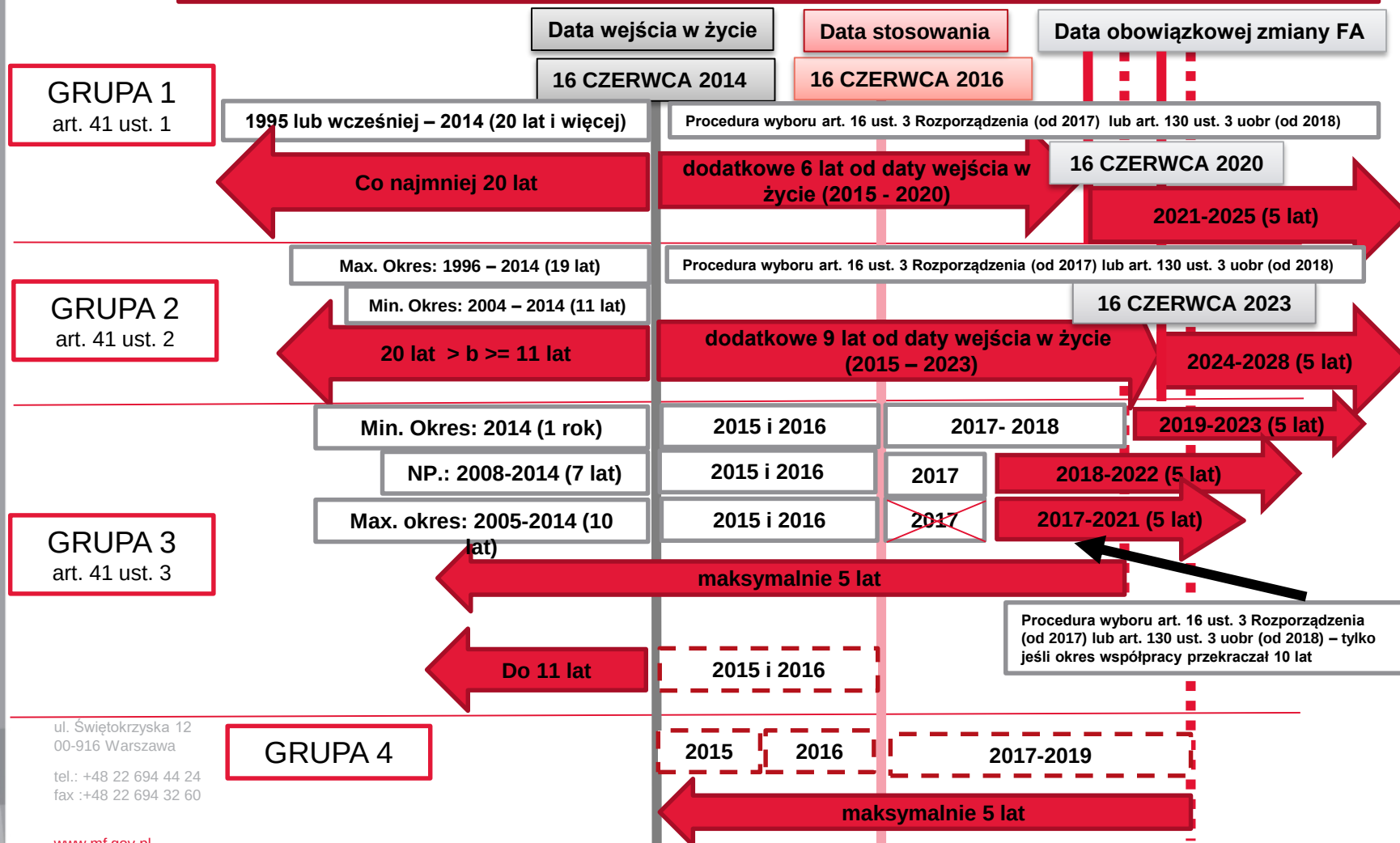
Przepisy przejściowe do 10 letniej ORFA

Przed wejściem w życie uobr – Art. 41 Rozporządzenia

Przepisy przejściowe do 5 letniej ORFA

Po wejściu w życie uobr – Art. 41 Rozporządzenia + art. 284 ust. 1 i 2 uobr

Obowiązkowa rotacja kluczowego biegłego rewidenta (KBR)

Przed wejściem w życie uobr

Art. 17 ust. 7 Rozporządzenia:

Zmiana musi nastąpić

nie później niż po upływie 7 lat

ALE opcja z Rozporządzenia
aktywowana przez art. 89 „starej
uobr” – max. 5 letni okres rotacji
KBR

Art. 17 ust. 7 Rozporządzenia:
Karencja 3 letnia

Wymóg 3 letniej karencji ma
zastosowanie do okresów karencji
rozpoczętych
po 16 czerwca 2016 roku czyli od 17
czerwca 2016 roku tak jak data
stosowania Rozporządzenia UE nr
537/2014

Po wejściu w życie uobr

Art. 134 ust. 2 uobr:

Zmiana musi nastąpić

nie później niż po upływie 5
lat

Art. 134 ust. 3 uobr:

Karencja 3 lata

Art. 284 ust. 3 uobr:

Wymóg 3 letniej karencji ma
zastosowanie do okresów karencji
rozpoczętych dnia 17 czerwca 2016
roku lub później

Usługi ZABRONIONE „razem” z badaniem ustawowym

Przed wejściem w życie uobr

UNIJNA CZARNA LISTA

Art. 5 ust. 1 akapit drugi Rozporządzenia:
Usługi zabronione to zbiór
określonych kategorii usług o
charakterze doradczym lub eksperckim

(m.in.: doradztwo podatkowe i prawne, udział w zarządzaniu badaną jednostką, prowadzenie księgowości oraz sporządzanie dokumentacji księgowej i sprawozdań finansowych, usługi w zakresie wyceny, usługi związane z funkcją audytu wewnętrznego badanej jednostki, doradztwo finansowe w zakresie struktury pozyskania kapitału, usługi w zakresie zasobów ludzkich)

Po wejściu w życie uobr

POLSKA ROZSZERZONA CZARNA LISTA

UNIJNA CZARNA LISTA

USŁUGI INNE NIŻ
CZYNNOŚCI REWIZJI
FINANSOWEJ
(INNE NIŻ TE WYMIENIONE
W ART. 2 PKT 7 UOBR

BIAŁA LISTA
USŁUG DOZWOLONYCH
(ART. 136 UST. 2 i 3 UOBR)

Usługi DOZWOLONE „razem” z badaniem ustawowym

USŁUGI
CZYNNOŚCI
REWIZJI
FINANSOWEJ
(ART. 2 PKT 7
UOBR):

**BADANIA,
PRZEGLĄDY I
INNE USŁUGI
ATESTACYJNE**

OKREŚLONE
PRZEPISAMI
PRAWA,

ZASTRZEŻONE
DLA BIEGŁEGO
REWIDENTA

„BIAŁA LISTA” USŁUG DOZWOLONYCH (ART. 136 UST. 2 I 3 UOBR)

1. Usługi, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających
2. Usługi przeprowadzania procedur należytej staranności (due dilligence) w zakresie kondycji ekonomiczno-finansowej i wydawania listów poświadczających wykonywane w związku z prospektem emisyjnym badanej jednostki, przeprowadzone zgodnie z krajowym standardem usług pokrewnych i polegające na przeprowadzeniu uzgodnionych procedur
3. Usługi atestacyjne w zakresie informacji finansowych pro forma, prognoz wyników lub wyników szacunkowych, zamieszczanych w prospekcie emisyjnym badanej jednostki
4. Badanie historycznych informacji finansowych zamieszczonych w prospekcie emisyjnym
5. Weryfikacja pakietów konsolidacyjnych
6. Potwierdzanie spełniania warunków umów kredytowych na podstawie analizy informacji finansowych pochodzących ze zbadanych przez daną firmę audytorską sprawozdań finansowych
7. Usługi atestacyjne w zakresie sprawozdawczości dotyczącej ładu korporacyjnego, zarządzania ryzykiem oraz społecznej odpowiedzialności biznesu
8. Usługi polegające na ocenie zgodności informacji ujawnianych przez instytucje finansowe i firmy inwestycyjne z wymogami w zakresie ujawniania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń
9. Poświadczenia dotyczące sprawozdań lub innych informacji finansowych przeznaczonych dla organów nadzoru, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego spółki lub właścicieli, wykraczające poza zakres badania i mające pomóc tym organom w wypełnianiu ich ustawowych obowiązków

Świadczenie usług z „BIAŁEJ LISTY” możliwe jest jedynie w zakresie niezwiązanym z polityką podatkową badanej jednostki, po przeprowadzeniu przez KA oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności, o której mowa w art. 69-73 uobr

Warunki zakazu świadczenia Usług ZABRONIONYCH z „Rozszerzonej Czarnej Listy”

KTO NIE
MOŻE ?

Biegły rewident lub
firma audytorska
przeprowadzająca
badanie ustawowe
JZP

Żaden z członków
sieci, do której należy
biegły rewident lub
firma audytorska

NA RZECZ
KOGO NIE
WOLNO?

Badana JZP

Jednostka
dominująca wobec
badanej JZP w UE

Jednostki
kontrolowane przez
badaną JZP w ramach
UE

W JAKIM
OKRESIE NIE
WOLNO ?

w okresie od
rozpoczęcia badanego
okresu do wydania
sprawozdania z badania

oraz w roku obrotowym
bezpośrednio
poprzedzającym okres,
o którym mowa w art. 5
ust. 1 lit. a)
Rozporządzenia w
odniesieniu do usług, o
których mowa w art. 5
ust. 1 akapit drugi lit. e)
Rozporządzenia

Przepisy przejściowe uobr dla Usług ZABRONIONYCH z „Rozszerzonej Czarnej Listy”

Zgodnie z przepisami art. 285 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach, **usługi**, o których mowa w art. 136 ustawy o biegłych rewidentach, **dodane do czarnej listy usług zabronionych**, określonej w przepisach unijnych (art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE nr 537/2014) **będzie można świadczyć do końca 2017 roku** *jednocześnie z badaniem ustawowym sprawozdań finansowych jednostki zainteresowania publicznego (JZP) sporządzonych za okresy rozpoczynające się przed dniem 1 stycznia 2018 roku, jeśli umowa o świadczenie usług dodatkowo zabronionych przez ustawę o biegłych rewidentach została zawarta przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy o biegłych rewidentach (tj. przed 21 czerwca 2017 roku).*

Nowe wymogi dotyczące wyboru firmy audytorskiej przez JZP

Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać wyboru firmy audytorskiej (art. 66 ust. 4 uor).

Nieważne z mocy prawa są wszelkie klauzule umowne ograniczające wybór firmy audytorskiej (art. 66 ust. 5a uor).

Nowe wymogi dotyczące wyboru firmy audytorskiej przez JZP

Za **procedurę wyboru** firmy audytorskiej **odpowiada Komitet Audytu (KA)**.

KA przedstawia **rekomendację** dotyczącą wyboru firmy audytorskiej (FA) – gdy FA powoływana jest po raz pierwszy oraz gdy przedłużana jest umowa o badanie.

W przypadku powoływania FA po raz pierwszy **rekomendacja KA jest sporządzana w następstwie procedury** spełniającej kryteria określone w

- art. 130 ust. 3 pkt 2 ustawy (jeśli wyboru dokonuje inny organ niż WZ) lub
- art. 16 ust. 3 rozporządzenia UE nr 537/2014 (jeśli wyboru FA dokonuje WZ).

Procedury tej nie stosuje się jeśli JZP jest małym lub średnim przedsiębiorcą i jednocześnie spółką o obniżonej kapitalizacji rynkowej w rozumieniu art. 25 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Nowe wymogi dotyczące wyboru firmy audytorskiej przez JZP

Umowa o badanie:

- ❖ Pierwsza umowa jest **zawierana na** okres nie krótszy niż **dwa lata z możliwością przedłużenia** na kolejne co najmniej **dwuletnie okresy** (art. 66 ust. 5 uor).
- ❖ Umowa może być rozwiązana jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy (art. 66 ust. 7 uor).
- ❖ Informacja o rozwiązaniu umowy (wraz z podaniem przyczyn rozwiązania) przekazywana jest do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, a w przypadku JZP także do Komisji Nadzoru Finansowego.

Nowe wymogi dotyczące wyboru firmy audytorskiej przez JZP

Przesłanki rozwiązania umowy o badanie (art. 66 ust. 7 uor):

- ❖ Wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych przepisami prawa dotyczącymi przeprowadzenia badania, zasadami etyki zawodowej, niezależności lub krajowymi standardami wykonywania zawodu;
- ❖ Niedotrzymanie warunków umowy innych niż skutkujące możliwością wyrażenia opinii z zastrzeżeniami lub krajowymi standardami wykonywania zawodu;
- ❖ Przekształcenia, zmiany właścicielskie, zmiany organizacyjne uzasadniające zmianę firmy audytorskiej lub nieprzeprowadzenie badania.

Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości lub standardów badania nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy o badanie.

Nowy zakres zadań realizowanych przez KA w zakresie badania sprawozdań finansowych

Zadania Komitetu Audytu:

Minimalny zakres zadań KA określają przepisy art. 130 uobr.

Do zadań tych należą do w szczególności:

- 1) monitorowanie:
 - a) procesu sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej,
- 3) informowanie rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego JZP o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w JZP, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania;

Nowy zakres zadań realizowanych przez KA w zakresie badania sprawozdań finansowych

Zadania Komitetu Audytu cd.:

- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w JZP;
- 5) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 6) opracowywanie polityki świadczenia (...) dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 7) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez JZP;
- 8) przedstawianie radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu, lub organowi, o którym mowa w art. 66 ust. 4 ustawy o rachunkowości, rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;
- 9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w JZP.

Dziękuję za uwagę!

Zachęcam do skorzystania z dodatkowych informacji dotyczących nowej ustawy o biegłych rewidentach, dostępnych na stronie MF w zakładce:

[Działalność/Rewizja finansowa/Najczęściej zadawane pytania](#)

Ministerstwo Finansów
Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
Sekretariat.DR@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 44 24
fax :+48 22 694 32 60